

Treba je biti pošten

Obiskali smo ga na njegovem domu, podobnemu večini naših domov v blokkih. Tudi vse, kar je povedal, je bilo slišati vsakdanje, kot del našega življenja — otroštvo, šola... In vendar nas je srečanje z njim globoko ganilo in obogatilo za misli, ki nam jih je dal ter za vzore, ki smo jih po njem povzeli, ne da bi on to hotel («Jaz nisem noben junak, le svojo dolžnost sem opravil kot zaveden Slovenec»).

Kaj nam je povedal naš Vinko Rakušček?

Rodil se je 6. aprila 1896 v Kobaridu na Primorskem kot deseti otrok v kmečki hiši. Njegov oče je bil enaindvajset let župan. Iz take zavedne slovenske družine je odšel v gimnazijo v Gorico, ki je bila nemška, on pa ni znal niti besedice nemško. Gorice se je branil in je šel tja šele, ko so mu rekli, da bo tam vsak

dan jedel golaž... V razredu so bili večinoma Slovenci in Italijani ter le dva Nemca, profesorji so bili nemški. Za Slovence se je v šoli potegoval le slovenski katehet dr. Fogan. Narodnostna zavest se mu je vzbudila v telovadnem društvu Sokol, kjer so bili v vodstvu sami Slovenci. Člane Sokola so profesorji na gimnaziji postrani gledali in vsake slabe ocene je bil kriv Sokol...

Ob atentatu na prestolonaslednika Ferdinanda 28. junija 1914 so si mladi ljudje, kot je bil takrat Vinko, zataknil rdeč nagelj v gumbnico, zato so jih izključili iz gimnazije in aretirali. In tu se začne trnova pot človeka, ki je hotel biti in ostati Slovenec. Kakšno življenje! Do glavne obravnave na sodišču še ni prišlo, ko se je vnela prva svetovna vojna in potegnili v svoj ognjeni vrtnec tudi našega tovariša Rakuščka. Na bojišču pod Krmom je bil prestreljen skozi vrat, vendar je imel srečo, da ni izkrmavel. Iz bolnišnice v Celovcu ga je pot peljala na italijansko fronto, na Monte Barko, od tam pa v Galicijo, spet na fronto. Tam so ga ujeli Rusi. V Kijevu se je javil k prostovoljcem in v treh tednih šel skozi avstrijsko in srbsko fronto. Iz Rusije je odšel prek Cejlona, Tahiti in skozi Suez v Solun, kjer se je v Vardarski brigadi boril proti Bolgarom. Marca 1919 se je vrnil iz Albanije v Gorico, kjer je opravil maturo.

«Kdor dobi navodila v mladih letih, se ne more izneveriti!» je tov. Rakušček pojasnil svoje ravnanje ob izbruhu druge svetovne vojne. Med borci NOV je našel svoje mesto tudi on. V Ljubljani so ga dvakrat aretirali, nato pa so ga poslali v Dachau, kjer je ostal do osvoboditve taborišča — junija 1945.

Letos je Rakušček praznoval svoj devetinosemdeseti rojstni dan. Na zunaj mu ne bi prisodili teh let in tudi sam pravi, da je še kar pri zdravju, da ni pozabljiv ter da bere in piše brez očal. Še vedno je poln življenjske sile, ki odseva tudi v njegovih pesmih. Pred desetimi leti je v samozaložbi izdal svojo pesniško zbirko «Očnice», doma pa ima še mnogo zelo lepih pesmi. Škoda, da niso objavljene, saj so bogato izročilo izjemne osebnosti.

Za konec smo ga prosili za vodilo, ki bi ga on dal našim mladim. Rekel je: «Pomembno je dojeti svoj čas in mu koristiti!»

Pogovor so zapisali učenci
Za in b razreda OŠ Riharda Jakopiča:
Katja Damij, Romana Kuhelj in
Herman Janež

Slovesno v Begunjah

Begunje, 9. junija v dopoldanskih urah. Tu se je na 17. zboru gorenjskih aktivistov zbralo nekaj nad 5000 udeležencev, med njimi številni aktivisti, borci in zaporniki Gorenjske. To pot je zbor zbral borce vseh enot, ki so se borile na Gorenjskem, številne aktiviste in letos ob 40-letnici osvoboditve tudi preživele begunjske zapornike. Na prireditvenem prostoru so se pod svojo bojno zastavo zbrali borci Kokrškega odreda, Prešernove brigade, Gorenjskega odreda, pa kurirji in vezisti Gorenjske, borci Jeseniško-bohinjskega odreda, 5. bataljona VDV, Koroški partizani, komanda Gorenjskega vojnega področja, komande mest in Škofjeloškega odreda.

Slavnostni govornik je bil narodni heroj Rudolf Hribnik-Svarun, ki je dobesedno del svojega govora posvetil razmeram na Gorenjskem med vojno in že med uvodom poudaril, da je že začetek vstaje na Slovenskem bil tesno povezan z Gorenjsko. Spregovoril je tudi o sedanjem trenutku, ko moramo enako uporno reševati gospodarske probleme, ter, kot je dejal, biti do kraja odločni in dosledni v boju proti vsem tistim, ki nam skušajo razbijati bratstvo in enotnost ter povzročati težave pri nadaljnji izgradnji naše demokratične, socialistične in samoupravne družbe.

Na zboru je radovljiska občina Kokrskemu odredu, ki je 6. maja 1945 osvobodila Begunje, podelila domicil, v pestrem kulturnem programu so sodelovali pevci, godbeniki, harmonikarji in recitatorji, za prijetno razpoloženje pa je poskrbel tudi ansambel Avsenik. Med številnimi udeleženci Zbora aktivistov v Begunjah so bili tudi borci, aktivisti in družbe-

nopolitični delavci naše občine. 18. zbor gorenjskih aktivistov bo prihodnje leto v Kranju.

Jože Čurin

Prizadevanja za povečano aktivnost v boju proti onesnaževanju zraka in okolja nasploh so v zadnjem času našla ustrezno odmevnost v marsikaterem okolju. Spoznanje, da nam je lahko lepo le v urejenem okolju, na svežem zraku, brez cigaretne dima, je vedno močnejše. Težave, ki nam jih povzročajo neodgovorni posamezniki ali skupine, ki s pozicije moči negirajo prizadevanja širše družbene skupnosti, predvsem organiziranih delovnih ljudi in občanov v društvenih dejavnostih, počasi odстранjemo in rezultati so že vidni.

V teh najbolj konkretnih aktivnostih si številno članstvo društva nekadilcev prizadeva za spremembo miselnosti kadilcev do ohranjanja našega okolja, do zdravega in srečnega življenja. Vedno bolj prodira spoznanje, da je cigaretni dim povzročitelj najbolj zavrátne bolezni pa tudi neposredni onesnaževalec zraka. Nespornih dokazov zdravstvene službe ter strokovnjakov bi se moral zavedati vsak kolikor toliko zdravstveno osveščen občan, pa bi bilo veliko manj zakajenih prostorov, kjer delamo, se rekreiramo ali odločamo o pomembnih zadevah, bolj čiste bi bile naše zelenice, naše avtobusne postaje, bolj srečni in ustvarjalni bi bili delovni ljudje in občani.

Svoj prispevek v boju proti raku, v boju proti onesnaževanju okolja in zraka, v prizadevanjih za zdravstveno vzgojo in ohranjanje okolja brez cigaretne dima, bodo ocenili člani društva nekadilcev na svoji letni konferenci, ki bo v sredo, 19. junija ob 16. uri v sejni dvorani občine Ljubljana-Siška, Trg prekomorskih brigad 1. Društvo vabi na razgovor o dejavnosti poleg članov društva tudi vse ljubitelje čistega okolja in zraka, vse prijatelje in somišljenike, predvsem pa zdravstvene in pedagoške delavce. Skupno namreč lahko prevzamemo odgovornost do mladega rodu, ki še ni postal suženj cigarete. Dolžni smo spremeniti miselnost nekaterih, da lahko brez odgovornosti zastrupljajo ne le sebe, temveč tudi druge.

Društvo nekadilcev

Tekmovanje v prvi medicinski pomoči

V soboto, 8. junija 1985 so na osnovni šoli Valentina Vodnika tekmovala ekipe CZ, KS, Rdečega križa in ekipe MC RK z OŠ občine Ljubljana-Siška v prvi medicinski pomoči. Tekmovanje sta organizirala Občinski štab za Civilno zaščito pri Sekretariatu za ljudsko obrambo občine Ljubljana-Siška in Občinska organizacija RKS Ljubljana-Siška. Pokrovitelj tekmovanja je bila letos Skupščina občine Ljubljana-Siška. Tekmovanje je bilo skrbno pripravljeno in je kljub slabemu vremenu potekalo brez zastojev. Tekmovanje so si ogledali številni gostje, tov. predsednica Skupščine občine Ljubljana-Siška Anka Tominšek je z vso pozornostjo spremljala zagnanost tekmujočih.

Tekmovalci, mladi in odrasli so pokazali visoko raven znanja, odločitve, kdo je v resnici boljši, je bila zahtevna in težka. Realistično prikazane poškodbe so vzbujale še pristnejše vzdusje. Čeprav so tekmovalci prišli na tekmovanje predvsem z mislijo, da preverijo svoje znanje in da sodelujejo, so se vendar razveselili odlično zasadenih mest.

Pri mladih članih je zasedla prvo mesto II. ekipa OŠ Franc Rozman-Stane, II. mesto ekipa OŠ Zvonko Runko, III. mesto ekipa OŠ Hinko Smrekar.

Pri odraslih tekmovalcih so dosegli I. mesto: KS Koseze, II. mesto DO »Agrostroj« in III. mesto KO RK Dravlje.

Vsem, organizatorjem in tekmovalcem, iskrene čestitke za dosežen uspeh.

M. M.